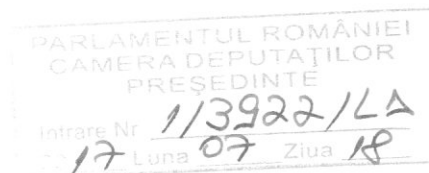
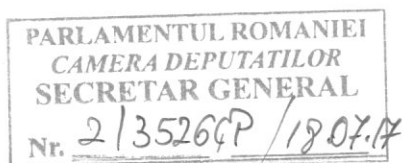
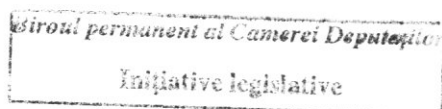

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

Nr. 316 din 19.07.2017
PLX 12/2017

București, 17 iulie 2017

Domnului Nicolae-Liviu Dragnea
Președintele Camerei Deputaților

S.G.
Dep. Legislativ
Luhalecs

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,
formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

asupra

**Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016
pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul
educației, cercetării, formării profesionale și sănătății**

Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, cercetării, formării profesionale și sănătății modifică substanțial Legea educației naționale nr. 1/2011, precum și alte acte normative conexe. Unele dintre intervențiile legislative aduse prin legea transmisă la promulgare sunt însă de natură să creeze probleme în aplicare și să afecteze calitatea învățământului, motiv pentru care se impune reanalizarea acestora de către Parlament.

La art. I pct. 1 din legea transmisă la promulgare se prevede abrogarea dispozițiilor art. 49 alin. (1) și (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011 referitoare la organizarea și funcționarea învățământului special și a învățământului special integrat, urmând ca formele învățământului special și special integrat, demersurile didactice, precum și pregătirea și formarea personalului care își desfășoară activitatea în domeniul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale să fie stabilite prin metodologii elaborate de Ministerul Educației Naționale. Considerăm că această soluție legislativă se poate constitui într-un pas înapoi în ceea ce privește integrarea acestor copii în sistemul educațional de masă și are potențialul de a perpetua dificultățile lor în a accesa un învățământ de calitate.

Art. I pct. 4 al legii transmise la promulgare modifică art. 150 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, în sensul eliminării dispoziției potrivit căreia numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați într-un program de studii acreditat se realizează prin hotărâre de Guvern. Conform noii reglementări, numărul de studenți raportat la numărul de cadre didactice pe universitate nu poate fi mai mare de 35 la 1. În opinia noastră, această normă este arbitrară și necorelată cu capacitatea instituțională a universităților, putând afecta calitatea actului educațional. De asemenea, prin același pct. 4, art. 150 alin. (6) a suferit modificări potrivit cărora senatul universitar poate înființa duble specializări pentru formarea inițială a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, prin alăturarea unor programe de studiu acreditate existente. Instituirea acestei reglementări, fără a se specifica dacă aceste programe pot fi organizate pentru orice alăturare de domenii, sau doar pentru domenii de studiu adiacente/conexe, poate conduce la imposibilitatea aplicării normei. Totodată, semnalăm că textul nu precizează nici condițiile de acces la acest tip de programe și nici modalitatea prin care se verifică dacă programele s-au adresat cu adevărat grupului țintă, și anume viitoarele cadre didactice. În lipsa unei reglementări clare și a dezvoltării metodologiilor subsecvente, această prevedere poate conduce la situații care să

limiteze opțiunea de carieră a absolvenților acestor programe. Mai mult, este urgentă clarificarea statutului acestui tip de programe în raport cu nivelele Cadrului Național al Calificărilor (CNC) și cu celelalte tipuri de programe oferite în România, conform Legii nr. 1/2011.

Prevederile art. I pct. 5 completează art. 150 din Legea nr. 1/2011, reglementând acordarea unor noi tipuri de diplome, la finalizarea studiilor superioare, specifice pentru o serie de domenii. Astfel, se menționează posibilitatea eliberării diplomei de arhitect sau a diplomei de medic pentru absolvenții programelor corespunzătoare de studii. Considerăm că această perspectivă legislativă cu privire la acordarea diplomelor este neclară sub aspectul rațiunilor ce justifică nevoia de reglementare și, totodată, nu este corelată cu celelalte prevederi ale Legii nr. 1/2011 referitoare la regimul diplomelor. De asemenea, considerăm că această prevedere este și incompletă, întrucât stabilește diplome speciale doar pentru anumite specializări; în acest sens, semnalăm că art. 152 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 prevede doar posibilitatea de a elibera absolventului, la finalizarea unui program de studiu, diploma de licență, diploma de inginer și diploma de urbanist, după caz. În aceeași idee a neclarității prevederilor art. I pct. 5, precizăm că noțiunea de „învățământ superior tehnic”, alături de cea de „studii universitare”, nu este definită.

Legea supusă reexaminării introduce, prin art. I pct. 6 un nou alineat, (4⁴), la art. 158 din Legea nr. 1/2011, care prevede că sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc prin ordin al ministrului educației naționale, pe baza consultărilor ARACIS, CNATDCU, CNCS etc. și alte agenții internaționale înregistrate în EAQR. În opinia noastră, trimiterea la abrevieri precum „etc.” și la sintagme generale, precum „alte agenții” denotă lipsă de precizie și de claritate a normei.

Referitor la evaluarea școlilor doctorale, legea transmisă spre promulgare instituie la art. I pct. 6 o opțiune a legiuitorului pentru evaluarea la nivel de Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD), în detrimentul unei evaluări la nivel de program de studii doctorale sau de școală doctorală. Cu toate acestea, referințele la aceste ultime două niveluri de evaluare nu sunt eliminate din textul legii. Nu este însă clarificată ordinea în care cele trei tipuri de evaluări ar urma să fie parcurse de către inițiatorii unor astfel de programe/structuri, modul în care ele se vor desfășura sau distribuția responsabilităților pentru organizarea acestor evaluări.

IOSUD este o structură care se suprapune uneori cu cea a unei universități comprehensive, fiind constituită dintr-un număr variabil de școli doctorale din diverse domenii de studiu. Evaluarea la nivel de IOSUD mărește considerabil autonomia universităților, dar prezintă probleme în cazul universităților cu o diversitate ridicată a domeniilor în care funcționează școlile doctorale, întrucât scade nivelul de control al calității ce poate fi asigurat prin acest tip de evaluare. Considerăm așadar că o evaluare la nivel de IOSUD nu poate aprecia adecvat caracteristicile specifice domeniilor de doctorat și capacitatea instituțională de a organiza studii doctorale în mai multe domenii.

Prin art. I pct. 7 din lege, art. 166 alin. (2) al Legii nr. 1/2011 se modifică în sensul în care calitatea de conducător de doctorat este acordată prin ordin al ministrului educației naționale, la propunerea Consiliul National de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) de acordare a atestatului de abilitare, în conformitate cu standardele și procedurile elaborate de Ministerul Educației Naționale și a unor standarde proprii aprobate de senatele universitare. Semnalăm că din formularea textului de lege nu rezultă cu claritate nici dacă standardele elaborate de Ministerul Educației Naționale (MEN) pentru acordarea calității de conducător de doctorat sunt standardele minimale, nici dacă standardele aprobate de senatele universitare sunt suplimentare și vizează criterii de profesionalism mai ridicate sau mai reduse decât cele stabilite prin

standardele MEN. În acest caz, pentru a respecta rațiunea legii, conform căreia calitatea de conducător de doctorat se acordă prin ordinul MEN și nu prin decizia senatelor universitare, considerăm că din lege textul ar trebui să rezulte cu claritate faptul că standardele proprii aprobate de senatele universitare pot viza doar criterii de profesionalism și experiență, care nu sunt însă inferioare celor stabilite prin standardele MEN.

Legea aflată la promulgare abrogă, la art. I pct. 9, dispoziția din art. 192 alin. 1¹ din Legea nr. 1/2011, care prevede că activitățile de asigurare externă a calității învățământului superior desfășurate pe teritoriul României de către agențiile din țară sau străinătate, înregistrate în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), sunt reglementate printr-o metodologie aprobată prin ordin al ministrului educației naționale. În absența altor prevederi, considerăm că această abrogare afectează sistemul de asigurare a calității învățământului superior prin eliminarea posibilității de a avea activități de asigurare externă a calității învățământului superior, o condiție importantă în construirea unui sistem de educație credibil pe plan intern și internațional.

În cuprinsul legii supusă reexaminării, la art. I pct. 11 se prevede abrogarea pct. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 - respectiv modificarea art. 221 alin. (8) din Legea nr. 1/2011 - care prevedea că în exercitarea atribuțiilor sale, Ministerul Educației Naționale colaborează cu Consiliul Național al Rectorilor sau cu alte structuri asociative ale universităților, cu autorități și asociații profesionale și științifice naționale și internaționale reprezentative, federații sindicale reprezentative la nivel de sector de activitate învățământ superior și cercetare, precum și cu federații studențești legal constituite la nivel național. Ca efect al acestei abrogări, federațiile sindicale, federațiile studențești și asociațiile profesionale vor fi excluse din categoria partenerilor de dialog social în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice. În opinia noastră, consultarea

acestor subiecți este esențială pentru asigurarea unei bune guvernări a sistemului educațional și a calității acestuia. Subliniem că această consultare este în acord cu practica comună la nivel internațional, precum și cu principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare prevăzut de Legea nr. 1/2011.

Art. I pct. 13 din legea transmisă la promulgare elimină prevederile referitoare la condiția pe care trebuie să o îndeplinească un profesor care nu a promovat examenul de definitivat pentru a se prezenta din nou la examen, și anume, aceea de a parcurge un stagiu de practică de un an înaintea fiecărei noi prezentări. În opinia noastră, este nevoie de menținerea unui mecanism care să garanteze pregătirea practică adecvată a candidaților în vederea resușinerii examenului de definitivat.

Art. I pct. 17 al legii supusă reexaminării modifică atribuțiile Autorității Naționale pentru Calificări (ANC). Această autoritate pierde dreptul de a propune Ministerului Educației Naționale elemente de politici și strategii naționale, în timp ce dobândește dreptul de a elabora „standarde de calificare” - un tip de standarde nedefinit de normele în vigoare. Considerăm că această noțiune trebuie definită și, totodată, trebuie clarificată legătura dintre aceste standarde și cele profesionale și ocupaționale, deja prevăzute în legislația existentă.

Semnalăm neconcordanța între dispozițiile art. I pct. 18 și cele ale art. I pct. 28 din legea transmisă la promulgare. Astfel, la art. 340¹ din Legea nr. 1/2011 (art. I pct. 18) se prevede că Ministerul Muncii și Justiției Sociale coordonează și controlează autorizarea furnizorilor de formare profesională a adulților, pe baza standardelor ocupaționale aprobate de Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC). Prin modificarea art. 43 din Ordonanța Guvernului nr. 129/2000, prevăzută la art. I pct. 28 din legea supusă reexaminării, a fost eliminat însă rolul ANC din procesul de elaborare a metodologiei de certificare

a formării profesionale în ceea ce privește stabilirea standardelor și a metodologiei privind formarea profesională a adulților.

Legea transmisă la promulgare modifică, la art. I pct. 22 - art. 16 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației - în sensul în care Consiliul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) stabilește, prin regulament propriu, regimul și principiile privind remunerarea membrilor Consiliului și a personalului angajat, a evaluatorilor și a altor colaboratori externi, precum și cuantumul taxelor percepute în procesul de evaluare externă a calității educației. Apreciem că, pentru asigurarea predictibilității și coerenței legii, ar trebui eliminată sintagma „personalului angajat”, întrucât regimul și principiile privind remunerarea diverselor categorii de personal angajat (funcționari publici sau personal contractual) sunt reglementate în acte normative distincte care vizează salarizarea personalului plătit din fonduri publice. Totodată alin. (3) al aceluiași articol este modificat, precizând că nivelul remunerației membrilor Consiliului ARACIS și a personalului încadrat în această autoritate nu poate depăși nivelul remunerației stabilite pentru funcțiile de conducere din învățământul superior. Textul este neclar, ceea ce conduce la impredictibilitate în aplicarea legii, fiind necesară clarificarea conținutului sintagmei „funcție de conducere din învățământul superior”. Forma modificată a art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005, așa cum o stabilește legea supusă reexaminării, la pct. 22, creează și situația potrivit căreia referirile la statutul, încadrarea, sediul, organigrama și regulamentul de funcționare ale ARACIS nu se mai regăsesc în actuala reglementare. Considerăm că această incertitudine de ordin legislativ este de natură să pericliteze funcționarea ARACIS, ceea ce impune reanalizarea întregului conținut al art. 16.

Art. I pct. 23 din legea supusă reexaminării abrogă pct. 1 al art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, care face referire la atribuțiile

ARACIS atât pe plan intern, cât și pe plan extern. Apreciem că această reglementare permitea mai multă flexibilitate Agenției în a răspunde nevoilor universităților și în a implementa modificările aduse prevederilor de la nivel internațional, din domeniul asigurării calității. Opinăm că Agenția are nevoie de un grad mai mare de autonomie în organizarea procesului de asigurare externă a calității, motiv pentru care considerăm că se impune reanalizarea soluției de abrogare prevăzute la art. I pct. 23.

Art. I pct. 24 din legea transmisă la promulgare modifică art. 4 al Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare. Învederăm că aceste intervenții legislative sunt de natură să afecteze învățământul medical și pe cel de arhitectură, reglementând existența unui singur ciclu de studiu de 360 credite, care cumulează licența și masteratul. Modificarea numărului de credite aferente studiilor universitare de licență este de natură să creeze incoerență în implementarea Procesului Bologna în sistemul educațional românesc, încălcând angajamentele asumate de România la nivelul Spațiului European al Învățământului Superior. Coroborată cu celelalte prevederi ale Legii educației naționale nr. 1/2011, această amendare limitează posibilitatea absolvenților programelor de studii din domeniile medicină și arhitectură să beneficieze de locuri finanțate de la bugetul de stat pentru programele de masterat urmate ulterior absolvirii.

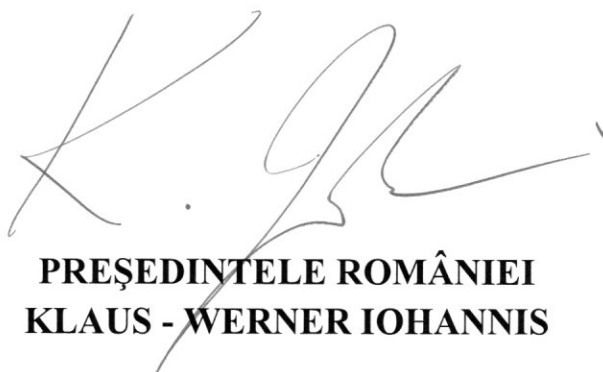
Apreciem că prin dispozițiile art. I pct. 26 din legea supusă reexaminării se creează discriminări între furnizorii de formare profesională a adulților care au studii liceale și postliceale, pe de o parte, și universitățile care au dreptul să organizeze programe de specializare și perfecționare pentru persoanele care au absolvit studii universitare, pe de altă parte, deoarece, pentru prima categorie se introduce obligativitatea unei autorizări prealabile. Semnalăm că în cazul universităților evaluarea externă a capacității de furnizare a unui tip diferit de programe de studiu, de licență și/sau master este un proces care nu garantează

automat și capacitatea universităților de a furniza programe postuniversitare sau de formare profesională continuă de calitate. Considerăm, așadar, că pentru evitarea unor situații de monopol al pieței programelor de dezvoltare profesională continuă este nevoie de uniformizarea condițiilor de acreditare.

Totodată, referitor la art. I pct. 26 învederăm că în cuprinsul Legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 se utilizează sintagma „furnizori de formare profesională a adulților”, în timp ce în alte acte normative din domeniu, asupra cărora au fost, de asemenea, operate modificări prin legea transmisă la promulgare se face referire la „furnizori de educație” (art. II pct. 2 din OUG nr. 96/2016). Mai mult, legea utilizează termenul de „certificat de nivel academic”, fără ca acesta să fie definit.

Cu caracter general, semnalăm o lipsă de unitate în redactarea tehnic-legislativă a actului normativ supus reexaminării. În acest sens, învederăm faptul că Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, cercetării, formării profesionale și sănătății abrogă diferite dispoziții normative făcând referire când la anumite puncte din cuprinsul ordonanței de urgență aprobate, când în mod direct la actul normativ de bază, modificat de aceasta. De exemplu, pct. 1 și 2 din legea transmisă spre promulgare vizează abrogarea nemijlocită a art. 49 alin. (1) și (2) și a art. 49 alin. (2¹) și (2²) din Legea educației naționale, pe când pct. 9 și pct. 11 al legii supuse reexaminării abrogă pct. 6, respectiv 9 al art. I din ordonanța de urgență aprobată, care au ca obiect, de asemenea, tot modificări asupra Legii nr. 1/2011 privind educația națională. Această situație poate crea confuzie și da naștere unor diverse interpretări privind forma în vigoare a actului de bază modificat, generând astfel impredictibilitate în aplicarea textului normativ la care ne raportăm.

Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, cercetării, formării profesionale și sănătății .

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**